EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2022/1789,

annettu 4 päivänä toukokuuta 2022,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2020

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2020,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0106/2022),

A. haluaa korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimiteettiä on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta sekä soveltamalla tulosbudjetoinnin käsitettä ja noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;

B. toteaa, että Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2020 oli 16 058 100 euroa, mikä merkitsee 2,03 prosentin kasvua vuoteen 2019 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;

C. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2020 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit ovat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet ovat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee merkille, että varainhoitovuonna 2020 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 96,8 prosenttia, mikä merkitsee 1,04 prosentin vähennystä vuoteen 2019 verrattuna; pitää valitettavana, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 62,15 prosenttia, mikä merkitsee 14,18 prosentin vähennystä vuoteen 2019 verrattuna; panee merkille, että maksumäärärahojen alhainen käyttöaste liittyy viraston toiminnan vähenemiseen covid-19-pandemian johdosta;

2. panee merkille, että virastolla on tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2019 tekemien huomautusten seurannan yhteydessä tekeillä selvitys siitä, mitkä syyt ovat johtaneet siirtojen erittäin suureen määrään; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tämän selvityksen tuloksista;

Toiminta

3. panee merkille, että virasto käyttää tiettyjä toimenpiteitä keskeisinä tulosindikaattoreina arvioidakseen toiminnallaan saatavaa lisäarvoa ja muita toimenpiteitä talousarvion hallinnoinnin parantamiseksi, kuten työohjelmien toteutuminen, maksumäärärahojen peruuttaminen ja välitysmahdollisuudet verkostoitumisen avulla; pitää myönteisenä, että virasto hyödyntää keskeistä tulosindikaattoria maksusitoumusmäärärahojen toteutumisen arvioinnissa, sillä tämä on aiempina vuosina ollut kriittinen seikka, josta tilintarkastustuomioistuin on johdonmukaisesti huomauttanut; panee merkille, että virasto on saavuttanut lähes kaikki tavoitteensa lukuun ottamatta osaa työohjelmasta, jota se ei pystynyt toteuttamaan pandemiasta matkustamiseen ja tapahtumien järjestämiseen aiheutuneiden seurausten vuoksi;

([1]) EUVL C 114, 31.3.2021, s. 45.

4. pitää myönteisenä, että virasto teki jälkiarvioinnit loppuun saatetuista työterveys- ja työturvallisuuskatsauksista, jotka koskivat työperäisiä sairauksia, työterveyden ja työturvallisuuden kustannuksia ja hyötyjä sekä mikro- ja pienyrityksiä; panee merkille, että arvioinnin mukaan viraston olisi jatkettava toimiaan näillä tärkeillä osa-alueilla ja että arvioinnissa annettiin erityisiä suosituksia; pitää myönteisenä, että virasto teki vuonna 2020 jälkiarvioinnit vuosien 2018–2019 Terveellinen työ -kampanjasta; toteaa, että kampanja oli erityisen onnistunut sidosryhmien osallistumisen ja toimista tiedottamisen suhteen;

5. toteaa, että virasto tekee tiivistä yhteistyötä muiden virastojen kanssa, kuten Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound), perusoikeusviraston, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen, yhteisen tutkimuskeskuksen ja Euroopan työviranomaisen kanssa, niitä yhteisesti kiinnostavilla aihealueilla kuten työllisyys ja sosiaalipolitiikka; toteaa, että virasto teki työsuojelubarometrin kehittämisessä yhteistyötä Eurostatin kanssa; toteaa, että vaarallisia aineita koskevassa työssä virasto teki tiiviistä yhteistyötä Euroopan kemikaaliviraston kanssa; toteaa, että virasto teki tiivistä yhteistyötä myös Euroopan meriturvallisuusviraston kanssa öljyvahinkoihin liittyvän työterveyden ja -turvallisuuden alalla; pitää myönteisenä vuosien 2020–2024 strategiaa syövän torjunnasta työpaikoilla;

6. arvostaa viraston toimia, joilla kehitetään, kerätään ja tarjotaan työterveyttä ja työturvallisuutta koskevia luotettavia ja merkityksellisiä tietoja, analyysejä ja välineitä, joilla edistetään terveellisten ja turvallisten työpaikkojen luomiseen kaikkialla unionissa pyrkivää unionin politiikkaa;

7. panee erityisesti merkille viraston merkittävän roolin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 10 täytäntöönpanon tukemisessa; panee tyytyväisenä merkille, että virasto on vahvasti sitoutunut varmistamaan, että kaikilla työntekijöillä on samat työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat oikeudet yrityksen koosta ja sopimuksen tai työsuhteen tyypistä riippumatta;

8. korostaa viraston merkitystä, riippumattomuutta ja lisäarvoa sen erityisalalla; korostaa, että on varmistettava riittävät henkilö- ja rahoitusresurssit, joiden turvin virasto voi edelleen panna työohjelmaansa täytäntöön niin, että toiminnan toteutusaste pysyy erittäin korkeana, kun otetaan erityisesti huomioon työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n uuden strategiakehyksen 2021–2027 täytäntöönpano ja tuleva lainsäädäntö, joka koskee työntekijöiden suojelemista vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä, sekä syöpää aiheuttavia aineita ja perimän muutoksia aiheuttavia aineita koskevaa direktiiviä;

9. katsoo, että virasto voi tarjota hyödyllistä tietoa ja analyysejä sekä työnantajille että työntekijöille etätyön ja muiden digitaalisten ratkaisujen vaikutuksista työterveyteen ja -turvallisuuteen covid-19-pandemian aikana kiinnittäen erityistä huomiota mielenterveyteen;

Henkilöstöpolitiikka

10. panee merkille, että 31. joulukuuta 2019 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 97,5 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytystä 40 väliaikaisesta toimesta 39 oli täytettynä (kun vuonna 2019 kaikki 40 hyväksyttyä tointa olivat täytettyinä); panee merkille, että vuonna 2020 virastossa työskenteli lisäksi 24 sopimussuhteista toimihenkilöä;

11. panee huolestuneena merkille ylemmän johdon epätasapainoisen sukupuolijakauman, kolme miestä (75 prosenttia) ja yksi nainen (25 prosenttia); panee merkille, että sukupuolijakauma hallintoneuvostossa oli 51 miestä (58,6 prosenttia) ja 36 naista (41,4 prosenttia) ja koko henkilöstössä 16 miestä (30,2 prosenttia) ja 44 naista (69,8 prosenttia); pyytää virastoa varmistamaan tulevaisuudessa johdon ja henkilöstön tasapainoisen sukupuolijakauman; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon, että on tärkeää huolehtia tasapainoisesta sukupuolijakaumasta nimitettäessä jäseniä viraston hallintoneuvostoon;

12. pitää myönteisenä, että häirintätapauksista ei ollut yhtäkään ilmoitusta ja että virasto on vahvasti sitoutunut edistämään häirintää ehkäiseviä toimintamalleja, järjestää säännöllisesti henkilöstölleen tiedotustilaisuuksia ja on luonut aihetta käsittelevän intranetsivun;

13. pitää valitettavana, että henkilöstö kokee olevansa eristyksissä etätyön vuoksi; panee kuitenkin tyytyväisenä merkille, että hallinto tarjoaa runsaasti psykologista tukea ja mindfulness-mielenhallintakoulutusta sekä tekee parhaansa luodakseen parhaan mahdollisen ilmapiirin henkilöstön jäsenten tarpeiden sekä paikallisen hallinnon päätösten perusteella;

14. toteaa olevansa huolestunut siitä, että viraston uuden pääjohtajan nimittämismenettely on kestänyt pitkään eikä ole ollut riittävän avoin;

Hankinnat

15. panee merkille, että virasto laati rahoitus- ja hankintatoimiaan varten konsolidointistrategian, jonka tavoitteena on optimoida resurssien käyttö, yhdenmukaistaa prosessit ja määrittää paremmin tehtävät ja vastuualueet; panee merkille, että strategia oli alun perin tarkoitus panna täytäntöön vuonna 2020 mutta sitä jouduttiin lykkäämään covid-19-pandemian vuoksi ja täytäntöönpano aloitettiin vuoden 2020 lopussa, jolloin valittiin ulkopuolinen asiantuntija avustamaan käytännön järjestelyissä;

16. panee merkille, että viraston asiakirjahallintajärjestelmän täytäntöönpano saatiin päätökseen vuonna 2020; panee lisäksi merkille sähköisen hankintamenettelyn, erityisesti tarjousten sähköistä jättämistä ja toimittamista koskevien menettelyjen ja sähköistä allekirjoittamista koskevan menettelyn käyttöönoton sekä useiden sisäisten työnkulkujen yksinkertaistamisen ja digitoinnin; muistuttaa, että on tärkeää lisätä paitsi viraston sisäisen toiminnan ja hallinnoinnin digitalisaatiota myös nopeuttaa menettelyjen digitalisointia; kiinnittää huomiota siihen, että on toteutettava kaikki tarvittavat turvatoimet, jotta vältetään käsiteltävien tietojen verkkoturvallisuusriskit;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

17. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset avoimuuden sekä eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan varmistamiseksi; panee merkille, että hallintoneuvosto tarkisti tammikuussa 2020 eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan toimintamallia ja että hallintoneuvoston jäseniltä vaaditaan sidonnaisuuksia koskevan ilmoituksen lisäksi ilmoitusta siitä, että heillä ei ole eturistiriitoja; pitää myönteisenä, että molemmat ilmoitukset ovat nähtävillä viraston verkkosivustolla;

Sisäinen valvonta

18. pitää myönteisenä, että virasto noudattaa sääntöjenvastaisuutta koskevaa strategiaa, jossa kirjataan sekä ennakkoon että jälkikäteen havaitut poikkeavuudet ja jonka tavoitteena on parantaa nykyisiä menettelyjä ja havaita sisäisen valvonnan heikkoudet; panee merkille, että vuonna 2020 kirjatut sääntöjenvastaisuudet eivät osoittaneet nykyisessä valvonnassa olevan merkittäviä puutteita; toteaa, että virasto osallistui jälleen komission käynnistämään erillisvirastojen riskinhallinnan vertaisarviointiin ja jakoi sen yhteydessä tietoa ja kertoi metodologioistaan ja kriittisistä riskeistään työryhmään osallistuneille virastoille;

19. panee merkille, että hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2019 sisäisen valvontakehyksen komission sisäisen valvontakehyksen perusteella; toteaa, että virasto teki sisäisen valvontakehyksen arvioinnin raportointivuoden 2020 osalta ja se osoitti, että valvontakehys toimii moitteettomasti kaikkien sisäisen valvonnan osa-alueiden suhteen;

20. panee merkille, että viraston riskinhallintarekisteri on liitetty sisäiseen valvontakehykseen ja ylempi johto arvioi niitä molempia säännöllisesti; panee merkille, että kaikki vuoden 2020 aikana valvotut riskit oli luokiteltu ”ulkoiseen ympäristöön” liittyviksi eikä yhtäkään niistä ole luokiteltu viraston maineen tai strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta mahdolliseksi uhaksi;

21. panee merkille, että kaksi tilintarkastustuomioistuimen raportoimaa edellisiltä vuosilta liikaa siirrettyjä määrärahoja koskevaa korjaavaa toimea on kesken;

Covid-19-pandemiaan liittyvät toimet ja toiminnan jatkuvuus

22. panee tyytyväisenä merkille, että virasto jakoi hyödyllistä tietoa ja materiaalia riskien ja työntekoon kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi ja lieventämiseksi; panee merkille, että virasto teki selkoa kaikista suoritetuista ja suunnitelluista toimista, kuten etätyöhön liittyvistä hankkeista, covid-19-pandemian psykososiaalisten riskien arviointia koskevista raporteista, työpaikoille suunnatuista ohjeista ja osallistumisesta useisiin työntekijöiden suojelua covid-19-pandemian yhteydessä käsitteleviin korkean tason kokouksiin;

23. panee merkille, että virasto antoi tukea henkilöstön etätyöjärjestelyihin ja otti sisäisesti käyttöön uusia sähköisiä menettelyjä toiminnan jatkuvuuden edistämiseksi; panee merkille, että virasto antoi henkilöstön käyttöön omat etätyölaitteet ja suojatun pääsyn viraston tietoteknisiin järjestelmiin; panee merkille, että viraston sisäiset ja ulkoiset kokoukset siirrettiin verkkoon ja otettiin käyttöön paperittomat työnkulut sen varmistamiseksi, että virasto voi täyttää taloudelliset velvoitteensa ja sopimusvelvoitteensa;

24. toteaa, että vuonna 2020 virasto jatkoi tiedotusta työterveydestä ja -turvallisuudesta ja edisti sitä vaikuttavasti; toteaa, että covid-19-rajoituksista huolimatta viraston oli mahdollista esitellä aktiivisesti toimintaansa yli 300 tapahtumassa; panee merkille, että virasto asetti saataville työpaikoille tarkoitetut monikieliset ohjeet (25 kielellä), jotka ovat yksi viraston kaikkien aikojen eniten ladatuista ja katsotuista julkaisuista, ja laati muuta covid-19-materiaalia, jota se jakoi verkkosivustollaan; kannustaa virastoa jatkamaan ohjeiden laatimista työnantajien ja työntekijöiden auttamiseksi sopeutumaan covid-19-pandemian kehitykseen;

Muita huomautuksia

25. panee merkille, että virasto aloitti yhteistyön CERT-EU:n kanssa tekemällä palvelutasosopimuksen viraston kyberturvallisuuden varmistamiseksi; toteaa, että kyberturvallisuus on vuonna 2020 todettu ongelmaksi ja että virasto ehdotti tarjouskilpailun järjestämistä vuonna 2021 kyberturvallisuuspalveluista; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;

26. panee merkille, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen myötä virasto sai merkittävän roolin julistuksen periaatteiden täytäntöönpanossa;

27. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 4. toukokuuta 2022 ([2]) antamaansa päätöslauselmaan.

([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0196.